

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného : **Bc. D. H.**, bývajúci O..., zastúpený JUDr. J. P., advokátom v D., proti povinnému : **O.. M. P.. O.. H.**, D., IČO: X., zastúpenému JUDr. P.. M., advokátom v D., **O. vymoženie 227 408,- Sk istiny s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 3 Er 1417/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín z 30. januára 2007 č.k. 3 Er 1417/2006-39 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 18. júna 2007, sp.zn. 5 CoE 18/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 18. júna 2007 sp.zn. 5 CoE 18/2007 a uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín z 30. januára 2007 č.k. 3 Er 1417/2006 **z r u š u j e** a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Dolný Kubín uznesením z 30. januára 2007 č.k. 3 Er 1417/2006-39 vyhovel námietkam povinného proti exekúcii vedenej súdnym exekútorom Mgr. M. K. pod sp.zn. EX X./X. Poukázal na to, že konanie sa začalo na základe návrhu oprávneného Bc. D. H., O.o vymoženie sumy 227 408,- Sk s príslušenstvom, vyplývajúcej z exekučného titulu, a to rozsudku Okresného súdu v Dolnom Kubíne zo 17. marca 2004 č.k. 6 C 598/95-368 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 5. apríla 2005 sp.zn. 5 Co 268/04. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že po právoplatnom skončení konania, vedeného pred okresným súdom pod sp.zn. 7 C 29/01, mal žalovaný (povinný) proti žalobcovi (oprávnenému) pohľadávku vo výške úhrnu súm vyplatených podľa predbežného opatrenia okresného súdu zo 6. augusta 2001 sp.zn. 7 C 29/01. Od marca 2001 do decembra 2004 táto pohľadávka predstavovala sumu 202 400,- Sk. Pri predbežnom opatrení išlo len o dočasnú

úpravu a príjemca si musel byť vedomý toho, že predmetné sumy prípadne bude musieť vrátiť. Žalobca bol v tomto konaní neúspešný, nakoľko okresný súd čiastočným rozsudkom z 22. júna 2004 sp.zn. 7 C 29/01 zamietol jeho návrh na určenie neplatnosti výpovede z 28. septembra 2000 a krajský súd rozhodnutím z 13. decembra 2004 sp.zn. 6 Co 211/04 tento rozsudok potvrdil. Po zistení existencie peňažnej pohľadávky povinného voči oprávnenému súd skúmal už len otázku, či došlo k zániku pohľadávky oprávneného započítaním. Za rozhodný považoval súd list povinného oprávnenému zo 16. mája 2005. Jeho pravosť a doručenie oprávnenému nikto nespochybnil a túto skutočnosť súd považoval medzi stranami za nespornú. S odkazom na ustanovenie § 580 Občianskeho zákonníka súd ďalej uviedol, že v danom prípade boli oprávnený a povinný navzájom súčasne veriteľom aj dlžníkom, obe pohľadávky boli na peňažné plnenie a žiadna z nich nebola zákonom, resp. dohodou účastníkov postihnutá vylúčením započítania.

Krajský súd v Žiline na odvolanie oprávneného uznesením z 18. júna 2007 sp.zn. 5 CoE 18/2007 uznesenie okresného súdu potvrdil. Oprávneného zaviazal zaplatiť povinnému trovy odvolacieho konania 13 644,- Sk do troch dní po právoplatnosti uznesenia. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s právnym záverom okresného súdu o prípustnosti započítania pohľadávky povinného voči oprávnenému v exekučnom konaní. Poukázal na to, že zánik vymáhaného práva započítaním spôsobí kompenzačný prejav zo strany povinného, pričom zánik nastane až okamihom, keď sa pohľadávky spôsobilé k započítaniu stretli. Keďže započítanie za splnenia zákonných predpokladov spôsobuje zánik dlhu a povinný v danom prípade písomný prejav, ktorým sledoval započítanie voči oprávnenému, urobil listom zo 16. mája 2005, bolo potrebné v rámci exekučného konania vyriešiť otázku, či medzi oprávneným a povinným došlo k účinnému započítaniu pohľadávky povinného, a tým aj k zániku práva tvoriaceho predmet exekúcie. Zánik práva započítaním nastane okamihom, kedy sa pohľadávky spôsobilé na započítanie stretli. Za moment stretnutia pohľadávok spôsobilých na započítanie v exekučnom konaní, a tým aj k zániku práva tvoriaceho predmet exekúcie treba považovať moment, keď došlo k jednostrannému úkonu zo strany povinného tým, že doručil oprávnenému oznámenie o započítaní pohľadávky. Námietky oprávneného uvádzané v jeho odvolaní nemohol preto odvolací súd zohľadniť s poukazom na to, že oprávnený si musel byť vedomý povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na základe uznesenia okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia zo 6. augusta 2001 sp.zn. 7 C 29/2001 v spojení s uznesením krajského súdu z 28. septembra 2001 sp.zn. 5 Co 234/2001. Pri predbežnom opatrení ide o dočasnú úpravu právnych pomerov, pričom

sumy, ktoré boli oprávnenému (zamestnancovi) vyplácané na základe predbežného opatrenia, ktoré bolo neskôr zrušené z iného dôvodu než preto, že v návrhu vo veci bolo vyhovené, alebo preto, že právo žalobcu bolo uspokojené, je príjemca povinný vždy vrátiť. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti týmto uzneseniam, ako prvostupňového tak aj odvolacieho súdu, podal na základe podnetu oprávneného s poukazom na ustanovenie § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky, ktorý navrhol napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Poukázal na skutočnosť, že exekučným titulom bol rozsudok okresného súdu zo 17. marca 2004 sp.zn. 6 C 598/95, potvrdený rozsudkom krajského súdu z 5. apríla 2005 sp.zn. 5 Co 268/04, ktorým bolo rozhodnuté o nároku Bc. D. H. (oprávneného) vyplývajúcom z pracovnoprávneho vzťahu k žalovanému (povinnému) O. M. P. O. H. v D., a to konkrétne o jeho nároku na náhradu mzdy za obdobie od 4. júla 1995 do 6. septembra 2000. Hoci teda o uvedenom pracovnoprávnom nároku bolo právoplatne rozhodnuté až za účinnosti zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce, výkladom jeho prechodného ustanovenia uvedeného v § 251 ods. 1 veta druhá vyplýva, že tento nárok je potrebné posudzovať podľa zákona č. 65/1965 Zb. - Zákonník práce v znení zákona č. 245/2000 Z.z., t.j. v znení účinnom do 30. apríla 2001 (ďalej len „Zákonník práce“). Práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov zanikajú uspokojením nároku (§ 252 až § 257 Zákonníka práce), uplynutím doby, na ktorú boli obmedzené (§ 258 Zákonníka práce), dohodou o sporných nárokoch (§ 259 Zákonníka práce), smrťou zamestnanca (§ 260 Zákonníka práce), prípadne neuplatnením práva v stanovenej lehote - preklúziou. Výpočet spôsobov zániku práv a povinností je v Zákonníku práce uvedený taxatívne. Znamená to, že iným, v Zákonníku práce neuvedeným spôsobom, práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov nezanikajú, a to ani vtedy, keby zamestnanec a zamestnávateľ prejavili v tomto smere súhlasnú vôľu. Pretože Zákonník práce iné než vyššie uvedené spôsoby zániku práv a povinností nepozná, a pretože právnym dôsledkom započítania je zánik pohľadávky, predstavujú pohľadávky z pracovnoprávnych vzťahov také pohľadávky, ktoré nemožno započítať a ani proti nim nie je možné započítame jednostranným úkonom namietat'. V predmetnom exekučnom konaní povinný podal námietky proti exekúcii, ktoré odôvodnil zánikom vymáhaného nároku započítaním pohľadávky, ktorá mu vznikla voči oprávnenému na základe výsledkov konania vedeného Okresným súdom v Dolnom Kubíne pod sp.zn. 7 C 29/01. Nakoľko nárok z pracovnoprávnych vzťahov nemôže

započítaním zaniknúť, nemožno ho účinne započítať na iný pracovnoprávny nárok, ale ani na takú pohľadávku, ktorá by sama osebe mohla z dôvodu započítania zaniknúť (napr. § 580 Občianskeho zákonníka). V súlade s § 77 ods. 3 O.s.p. sa povinný môže domáhať náhrady ujmy, ktorá mu vznikla následkom predbežného opatrenia výlučne na návrh poškodenej osoby (povinného) v rámci konania, v ktorom bolo nariadené predbežné opatrenie. Bol preto toho názoru, že okresný ako aj krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

Oprávnený sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi mimoriadneho dovolania, navrhol mu vyhovieť a povinného zaviazat' na zaplatenie trov dovolacieho konania. Považoval za nepreukázanú samotnú existenciu pohľadávky povinného ako prvotného predpokladu pre možnosť započítania. Poukázal aj na to, že jeho pohľadávka je pohľadávkou zamestnanca voči zamestnávateľovi z titulu náhrady mzdy a preto je akékoľvek započítanie jednostranným úkonom vylúčené a jeho pohľadávka priznaná exekučným titulom nezanikla.

Povinný navrhol mimoriadne dovolanie ako nedôvodné zamietnuť a priznať mu trovy dovolacieho konania. Rozhodnutia súdov považoval za vecne správne, vydané v súlade so zákonom. Za správne považoval ich závery o možnosti skúmania dôvodnosti námietky na započítanie vzájomnej pohľadávky v exekučnom konaní. Za nepochybnú považoval aj skutočnosť, že k účinnému započítaniu pohľadávky povinného došlo listom zo 16.5.2005 a zánik práva započítaním nastal okamihom, keď sa pohľadávky stretli. Namietal, že nešlo o pracovnoprávny nárok, ale o nárok z bezdôvodného obohatenia, keďže pracovný pomer medzi účastníkmi konania sa skončil dňa 21.12.2000.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

Z ustanovenia § 243e ods. 1 O.s.p. vyplýva, že ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f) a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použije iný právny predpis, ako má správne použiť, alebo aplikuje síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyloží. O takýto prípad v prejednávanej veci ide.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa môže každý domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 77 ods. 3 O.s.p. ak predbežné opatrenie zaniklo alebo bolo zrušené z iného dôvodu než preto, že sa návrhu vo veci samej vyhovel alebo preto, že právo navrhovateľa bolo uspokojené, navrhovateľ je povinný nahradiť ujmy tomu, komu predbežným opatrením vznikli. Rozhodne o tom na návrh súd, ktorý nariadil predbežné opatrenie.

Podľa § 251 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z.z. ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj pracovnoprávne vzťahy, ktoré vznikli pred 1. aprílom 2002, ak nie je ďalej ustanovené inak. Nároky, ktoré z nich vznikli, a právne úkony urobené pred 1. aprílom 2002 sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Týmto doterajším predpisom je zákon č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákonník práce).

Započítanie je zánik vzájomne sa kryjúcich pohľadávok patriacich veriteľovi a dlžníkovi, ktorých plnenie je rovnakého druhu. Zánik práva započítaním nastane okamihom, kedy sa pohľadávky spôsobilé na započítanie stretli. Námietku započítania vzájomnej pohľadávky možno uplatniť aj v konaní o výkon rozhodnutia podľa § 251 a nasledujúcich O.s.p, ako aj v exekučnom konaní podľa zákona č. 235/1995 Z.z. v znení zmien a doplnkov, resp. návrhom na zastavenie výkonu rozhodnutia (exekúcie). Za moment stretnutia pohľadávok spôsobilých na započítanie v exekučnom konaní a tým aj zániku práva tvoriaceho predmet exekúcie treba považovať, keď došlo k jednostrannému úkonu zo strany povinného tým, že doručil oprávnenému oznámenie o započítaní pohľadávky.

Práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov zanikajú uspokojením nároku (§ 252 až § 257 Zákonníka práce), uplynutím doby, na ktorú boli obmedzené (§ 258 Zákonníka práce), dohodou o sporných nárokoch (§ 259 Zákonníka práce), smrťou zamestnanca (§ 260 Zákonníka práce), prípadne neuplatnením práva v stanovenej lehote - preklúziou. Výpočet spôsobov zániku práv a povinností je v Zákonníku práce uvedený taxatívne. Znamená to, že iným, v Zákonníku práce neuvedeným spôsobom, práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov nezanikajú, a to ani vtedy, keby zamestnanec a zamestnávateľ prejavili v tomto smere súhlasnú vôľu.

Pretože Zákonník práce iné než uvedené spôsoby zániku práv a povinností nepozná, a pretože právnym dôsledkom započítania je zánik pohľadávky, predstavujú pohľadávky z pracovnoprávnych vzťahov také pohľadávky, ktoré nemožno započítať a ani proti nim nie je možné započítanie jednostranným úkonom namietat'.

V posudzovanom prípade uplatnil povinný proti pohľadávke oprávneného, ktorá má nepochybne pracovnoprávnu povahu, keďže ide o náhradu mzdy, k započítaniu svoj nárok vyplývajúci z predbežného opatrenia Okresného súdu Dolný Kubín sp.zn. 7 C 29/01. Je pritom nerozhodné a právne irelevantné, či sa jedná o nárok povinného na započítanie z pracovnoprávneho alebo občianskoprávneho vzťahu vzhľadom k tomu, že nárok oprávneného z pracovnoprávnych vzťahov nemôže započítaním zaniknúť. Aj keď by povinnému vznikol proti oprávnenému ním tvrdený nárok, nemôže byť jeho „započítanie“ dôvodom pre zánik pohľadávky oprávneného, vymáhanej v tomto konaní, keďže takýto zákonný postup nie je možný.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Z uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 243b ods. 2, 3 O.s.p. rozhodnutie krajského ako aj okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. apríla 2009

JUDr. Vladimír M a g u r a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková